

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/155/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202906
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5620202906.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. C., D. C. XXX/XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa matky E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. C., D. C. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Jankou Chorvátovou, PhD., advokátkou, so sídlom v Žiline, P. O. Hviezdoslava 68 a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., A. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Macaláková & partners s.r.o., so sídlom v Žiline, J. Milca 11, IČO: 50 925 288, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 9P/52/2021-899 zo dňa 31. januára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina zaviazal otca platiť zvýšené výživné pre maloletú A. v sume 285,- Eur mesačne, počnúc dňom 23.12.2020 a v sume 300,- Eur mesačne od 01.01.2022, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred. Na zameškanom výživnom za obdobie od 23.12.2020 do 31.01.2024 vo výške 1.044,68 Eur povolil otcovi splátky po 75,- Eur mesačne splatné spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky. Návrh otca na úhradu zameškaného výživného jednorazovo zamietol a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal.

Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, keď konštatoval, že od poslednej úpravy výživného (rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 10P/17/2012 zo dňa 13.09.2012) došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodne určeného výživného zo strany otca pre maloletú A., ktorej bolo pôvodne určené v sume 200,- Eur mesačne. Prihliadol v prvom rade na zmenu pomerov, ktorá nastala na strane maloletej A. v súvislosti s fyzickým vyspievaním, ako i s nástupom na povinnú školskú dochádzku, čím výrazne stúpili náklady na zabezpečenie jej základných životných potrieb (strava, ošatenie, hygienické potreby a pod.), ako aj náklady súvisiace so zabezpečením školských pomôcok a úhradou mimoškolských aktivít a pod.. Súd prvej inštancie zároveň podrobne vyhodnotil i zmenu pomerov na strane rodičov maloletej tak, ako ich zdôvodnil v odsekoch 24. až 26. odôvodnenia svojho rozsudku a dospel k presvedčeniu, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť zvýšené výživné pre maloletú dcéru v sume 285,- Eur resp. 300,- Eur mesačne aj napriek tomu, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému F. B. v sume 100,- Eur mesačne.

Na zameškanom výživnom za obdobie od 23.12.2020 do 31.01.2024, ktoré otcovi vzniklo z titulu zvýšenia výživného v celkovej výške 1.044,68 Eur, povolil otcovi splátky po 75,- Eur splatné spolu

s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok, pričom prihliadol na platobnú schopnosť otca, ako i pomery maloletej dcéry, ktorej výživa pri takýchto splátkach nebude ohrozená.

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd vychádzal z ust. § 52 CMP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne otec maloletého dieťaťa. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, návrh matky na zvýšenie výživného v celom rozsahu zamietnuť, alternatívne ho zaviazat' k plateniu výživného vo výške 225,- Eur mesačne, čo by malo vplyv i na zmenu rozsudku o nedoplatku na výživnom. Mal za to, že prvoinštančný súd nedostatočne zohľadnil majetkové pomery na strane matky, čo mu vytkol i odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Príjem matky sa nepochybne zvýšil od roku 2012, kedy dosahovala príjem vo výške 217,24 Eur, pričom od roku 2014 bola zamestnaná v pekárni, ktorú vlastnil jej otec, a preto od počiatku tvrdil, že príjem, ktorý matka na začiatku konania dokladovala, nepredstavoval jej skutočný príjem. Zamestnávateľ jej síce vyplácal minimálnu mzdu 450,- Eur v čistom a do rúk podľa jej vlastného tvrdenia jej dával 550,- Eur. V roku 2021 mala matka príjem zo zamestnania cca 1030,- Eur. Aj v roku 2020 bol jej oficiálny príjem na úrovni minimálnej mzdy, pričom zamestnávateľ jej dával peniaze do ruky, a teda takýto príjem predstavoval cca 900,- Eur. Na pojednávaní dňa 18.05.2022 matka výslovne uviedla, že jej čistý mesačný príjem predstavuje asi 1.200,- Eur. Ak teda matka a jej zamestnávateľ zhodne uviedli, že matka pracovala na pozícii pekárky a zároveň účtovníčky, možno predpokladať, že jej príjem zo zamestnania je omnoho vyšší a súd pri rozhodovaní mal vychádzať z jej príjmu cca 1.400,- Eur až 1.800,- Eur. V ďalšom poukázal i na judikatúru súdov Slovenskej republiky, v zmysle ktorej je potrebné sa vysporiadať s argumentáciou, keď rodič maloletého si chce cez výživné z významnej časti uspokojovať aj svoje vlastné potreby. Potreby dieťaťa majú svoju hranicu, danú spotrebným charakterom výživného, z ktorého dôvodu je potrebné dbať na to, aby výživné nad túto hranicu nepriamo neuspokojovalo potreby aj iných osôb. Samotná matka pritom uviedla, že na seba má výdavky 200,- Eur a na dieťa 500,- Eur, čo je podľa názoru otca neprimerané. V situácii, keď príjem matky podľa jeho názoru vzrástol skoro desaťnásobne od poslednej úpravy, nie je dôvod zvyšovať výživné zo strany otca.

3. Matka vo svojom vyjadrení prostredníctvom právnej zástupkyne žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Mala za to, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil správne všetky rozhodujúce skutočnosti a následne i správne rozhodol. Je v možnostiach a príjmových schopnostiach otca platiť dcére určené výživné z dôvodov, ktoré súd v napadnutom rozsudku podrobne a rozsiahlo špecifikoval. Keď otec daroval svojej družke a jej dcére polovicu rodinného domu a ostatných nehnuteľností, má sa i jeho družka ako podielová spoluvlastníčka podieľať na všetkých nákladoch, súvisiacich s užívaním týchto nehnuteľností, vrátane polovice splátky hypotekárneho úveru otca a poplatkov spojených s domom, či odpadmi, ako i na ostatných nákladoch. Poukázala na to, že otec za neúmerne nízku kúpnu cenu, nezodpovedajúcu trhovej hodnote, odpredal byt matke svojej družky, pričom žiadnym spôsobom sa nepodieľa na výdavkoch, súvisiacich so zabezpečením potrieb dcéry. Podľa jej názoru sa súd prvej inštancie vyporiadal so všetkými argumentami, ktoré otec tvrdí v odvolaní a tieto skutočnosti i objektívne vyhodnotil. Zdôraznila, že otec bol vo svojom zamestnaní povýšený od roku 2012, keď v tom čase zarábala 1.200,- Eur a je zrejmé, že by neostával u zamestnávateľa, ktorý svojmu zamestnancovi po povýšení nezvýši mzdu, ale naopak by ju znížil. Otec mal čistý príjem zo zamestnania dvojnásobne vyšší, podľa jej názoru od 2.400,- Eur do 3.000,- Eur mesačne. Tu je potrebné prihliadnuť i na príjem jeho partnerky, ktorá pracuje u totožného zamestnávateľa a je pochybné, či prostredníctvom jej príjmu nie je kompenzovaná mzda otca od ich zamestnávateľa na základe vzájomnej dohody.

4. Otec vo svojom ďalšom vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na písomne podanom odvolaní, opätovne poukazoval na nadštandardné príjmy matky, ktorá si zakúpila stavebný pozemok s tým, že stavebníkom a vlastníkom stavby je iba ona. Matkiným zámerom podľa jeho názoru je evidentné prenesenie ťarchy zvýšeného hypotekárneho úveru na otca prostredníctvom zvýšenia výživného na maloletú, čo je podľa platnej judikatúry neprípustné. V priebehu konania navrhoval, aby súd na základe vyšetrovacej zásady preveril, či matka nemá aj ďalšie úvery v iných bankách, keďže matka predložila výpisy len z bankového účtu z H. a až ku koncu súdneho konania na súde prvej inštancie výpis z bankového účtu v E. banke. V priebehu konania matka žiadnym spôsobom nepreukázala skutočný príjem, ani dostatočne relevantným spôsobom nevyvrátila domnienku otca o jej reálnom či potenciálnom príjme.

5. Matka vo svojom ďalšom vyjadrení zotrvala na svojich doterajších prednesoch a žiadala rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65, § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 1, 3 CMP) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

8. Zákonná úprava v citovanom ustanovení umožňuje súdu zmeniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom pre maloleté deti v prípade, ak od poslednej úpravy výživného dôjde medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, kedy už pôvodne určené výživné nemôže plniť zákonom predpokladaný účel. K zmene pomerov môže dôjsť jednak na strane oprávneného (v tomto prípade maloletého dieťaťa) v súvislosti s jeho fyzickým vyspívaním a s tým súvisiacim zvyšovaním nákladov, nákladov súvisiacich so zabezpečením jeho základných životných potrieb, so zvyšovaním nákladov súvisiacich s prípravou na budúce povolanie a pod., ale aj na strane povinného (v tomto prípade otca) v súvislosti so zvýšením, resp. odôvodneným poklesom jeho príjmu, rozšírením, resp. zúžením okruhu vyživovacích osôb a pod.. Súd rozhodujúci o novej – zmenenej vyživovacej povinnosti je povinný porovnať pomery, ktoré tu existovali v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré existujú v čase rozhodovania o novej úprave, pričom už nie je oprávnený preskúmať výšku pôvodne určeného výživného, lebo by sa tu jednalo o neprípustnú reparáciu právoplatného a vykonateľného rozsudku.

9. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti potom súd prvej inštancie postupoval správne, keď na základe návrhu matky skúmal, či od poslednej úpravy výživného (rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 10P/17/2012 do dňa 13.09.2012) došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodne určeného výživného pre maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď zaviazal otca platiť zvýšené výživné pre maloletú od 23.12.2020 v sume 285,- Eur mesačne a od 01.01.2022 v sume 300,- Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred.

10. Od poslednej úpravy výživného uplynula doba 8 rokov. Už z tejto skutočnosti je zrejmé, že pôvodne určené výživné vo výške 200,- Eur mesačne nemôže plniť zákonom predpokladaný účel a nepostačuje na pokrytie potrieb maloletej A., jednak v súvislosti so zvyšovaním nákladov potrebných na zabezpečenie jej základných životných potrieb v súvislosti s fyzickým vyspívaním (stravovanie, hygienické potreby, ošatenie a pod.), ako i nákladov, súvisiacich s nástupom na povinnú školskú dochádzku (zabezpečenie školských pomôcok, úhradu nákladov s mimoškolskými aktivitami a pod.). Na tieto skutočnosti súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne prihliadol a dôsledne ich vyhodnotil v odsekoch 24. až 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými dôvodmi sa i odvolací súd v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Tak, ako to napokon správne konštatuje i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku, samotná skutočnosť, že i na strane matky došlo k zmene pomerov v dôsledku zvýšenia jej pravidelného mesačného príjmu, nezavazuje otca prispievať výživným pre maloletú dcéru, pokiaľ mu to jeho možnosti a schopnosti umožňujú. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni obidvoch rodičov a z tohto pohľadu je zvýšenie výživného zo strany otca na sumu 285,- Eur, resp. 300,- Eur mesačne primerané, zodpovedajúce zmene pomerov, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

12. Pokiaľ otec v priebehu odvolacieho konania poukazoval na neprimeranú výšku výživného z jeho strany, ktorá by mala slúžiť matke na uspokojovanie jej potrieb v súvislosti s úhradou úveru a pod., s takýmto názorom sa odvolací súd nemohol stotožniť. Výživné vo výške 300,- Eur na dieťa vo veku 15 rokov postačuje len na pokrytie tých najzákladnejších každodenných potrieb dieťaťa (cca 10,- Eur denne) a matka okrem osobnej starostlivosti je povinná taktiež sa podieľať na zabezpečení ďalších výdavkov súvisiacich s povinnou školskou dochádzkou, mimoškolskou činnosťou a pod.. Potreby maloletého dieťaťa sú vždy determinované možnosťami a schopnosťami obidvoch rodičov, pričom v nijakom prípade

nezahŕňajú len pravidelné každodenné výdavky, ale sú dané širšie – a ak to majetkové pomery rodičov umožňujú, je za takéto potreby potrebné považovať i výdavky súvisiace s kultúrnym vyžitím, športovým vyžitím, letnými tábormi, rekreačnými pobytmi a pod.. Prihliadajúc potom i na zmenu majetkových pomerov na strane matky, na ktorú poukazoval otec, nemožno konštatovať, že by plnením vyživovacej povinnosti v rozsahu 300,- Eur mesačne dochádzalo k úhrade neodôvodnených potrieb maloletej A..

13. Pri rozhodovaní odvolací súd neprihliadol na námietky rodičov, týkajúce sa úverov a z toho vyplývajúcich mesačných nákladov, lebo takýmto spôsobom každý z nich získava majetkovú hodnotu a je len na ňom, akým spôsobom poskytnuté finančné prostriedky použije. Nemožno konštatovať, že by takýmto spôsobom teda dochádzalo k zníženiu majetku toho-ktorého z rodičov, navyiac v situácii, keď každý z rodičov je povinný korigovať svoje výdavky tak, aby si v prvom rade mohol plniť vyživovaciu povinnosť, vyplývajúcu mu priamo zo zákona.

14. Správne postupoval súd prvej inštancie i v tom, keď umožnil otcovi splatiť zameškané výživné v splátkach po 75,- Eur mesačne, splatné spolu s bežným výživným a neprihliadol na námietku otca, ktorý žiadal uhradiť zameškané výživné prípadne jednorazovo po právoplatnosti rozsudku. Súdom poskytnuté splátky sú primerané a neohrozujú otca pri zabezpečení jeho základných životných potrieb, na druhej strane otcovi nič nebráni uhradiť zameškané výživné, prípadne i jednorazovo, ak mu to jeho majetkové možnosti a schopnosti umožnia.

15. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a priznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).